

Kompetence

Medicinhåndtering

Målgruppe

Sygeplejersker, farmakonomer, social- og sundhedsassistenter, social- og sundhedshjælpere og ufaglærte.

Formål

- At sikre, at personalet
 - kender deres kompetencer, ansvar og opgaver
 - er trygge ved at løse opgaverne.
- At medvirke til at forebygge fejl.

Fordeling af opgaver med at håndtere medicin

- Social- og sundhedshjælpere udfører VD fra social- og sundhedsassistenter og sygeplejersker efter en sygeplejefaglig vurdering.
- Social- og sundhedshjælpere varetager som udgangspunkt ikke sygeplejefaglige opgaver i ustabile forløb.
- Helhedsplejen bruger som hovedregel ikke borgerspecifik VD
- Medicinadministration hos borgere i ustabile forløb (fx ved infektioner eller midlertidig forværring af kronisk sygdom) kan kun varetages af autoriseret personale

Administration af medicin efter oplæring

- Social- og sundhedshjælpere og ufaglærte kan administrere medicin efter dokumenteret oplæring. Se nedenfor. Visse lægemidler kan SSH/ufaglærte få dokumenteret oplæring i, når det er relevant (behovsstyret)
- Dokumenteret oplæring omfatter teoretisk og praktisk oplæring og efterfølgende supervision. Herefter udstedes "kørekort", som vedlægges personalemappen.
- Alle medarbejdere er ansvarlige for selv at sige fra, hvis de er blevet planlagt til opgaver, de ikke er oplært i og mestrer.

Indsats	SSH	Ufaglærte medarbejdere	Bemærkninger
VD MEDICINGIVNING			
• Medicin fra doseringsæske og dosispose	X*	X*	Efter oplæring ved farmaceut/farmakonom/autoriseret personale *SSH/ufaglærte administrerer ikke • Medicin, der trappes op eller ned • Antibiotika. Ved behandling ud over 14 dage

Indsats	SSH	Ufaglærte medarbejdere	Bemærkninger
			kan opgaven efter konkret vurdering videredelegeres • Medicin i ustabile forløb • Methotrexat
• Ophældt p.n.-medicin (tabletter m.m.)	X	X	Efter aftale med autoriseret personale
• Ophældt p.n.-medicin (flydende perorale lægemidler)	X	X	Efter aftale med autoriseret personale
• Ophældte, flydende lægemidler (fx Kaliumklorid oral opløsning)	X	X	Ophældt til 1 døgn ad gangen i enkeltdoser forsynet med labels
Peroral laksantia (dråber, oral opløsning, pulver til opløsning)	X	X	Efter oplæring ved farmaceut/farmakonom/autoriseret personale
VD ØJENDRÅBER			
• Øjendråber, øjensalver	X	X	Efter oplæring ved farmaceut/farmakonom/autoriseret personale
VD ØREDRÅBER			
• Øredråber	X	X	Efter oplæring ved farmaceut/farmakonom/autoriseret personale
BORGERSPECIFIK			
• Vagitorier og suppositorier	X		Efter oplæring i praksis i borgers hjem ved autoriseret personale Ved flere rektale/vaginale lægemidler skal de enkeltvis dispenseres i mærkede poser.
• Miniklysma, fx Microlax	X		Efter oplæring i praksis i borgers hjem ved autoriseret personale
• Inhalationslægemidler	X		Efter oplæring i praksis i borgers hjem ved farmaceut/farmakonom/autoriseret personale
• Rektalvæske, fx Stesolid	X		Efter oplæring i praksis i borgers hjem ved autoriseret personale

Indsats	SSH	Ufaglærte medarbejdere	Bemærkninger
Andre lægemiddelformer	X		Efter oplæring i praksis i borgers hjem ved autoriseret personale
VD handlingsanvisning	Indsatsen kan kun udføres af autoriseret personale indtil VD handlingsanvisning foreligger.		
Borgerspecifik	- Det er en forudsætning for borgerspecifik indsats, at den er vurderet af en faglig koordinator. - Borgerspecifik indsats må kun udføres hos den borger man er lært op hos. - Borgerspecifik indsats må kun udføres hvis borgerspecifik handlingsanvisning foreligger.		
PN medicin	PN-medicin må kun udleveres til borger, hvis det er dispenseret i pose med labels og efter aftale med autoriseret personale i den aktuelle situation.		
Social- og sundhedshjælper elever	Social- og sundhedshjælper elever løser opgaver vedrørende medicinhåndtering under supervision af en vejleder. Der henvises til "Medicinhåndtering SSH-elever"		
Vikarer	- Social- og sundhedshjælper vikarer kan administrere medicin som fastansatte, og har på lige fod med de fastansatte i forhold til at sige fra. - Vikarer skal kende relevante instrukser for medicinhåndtering og vide, hvor de findes.		
Nyansatte	Nyansatte gennemgår et introduktionsforløb, som også omfatter håndtering af medicin relateret til deres uddannelse.		

Gravide	- Gravide medarbejdere skal ikke planlægges med i plejen, hvor borgeren får følgende præparater: - Methotrexat og andre cytostatika - Tetracyklin - Gentamicin og andre aminoglykosider - Sulfamethizol og sulfamethoxazol (sulfonamider).
----------------	--

Kvalitetsopfølgning

- En gang om året gennemgår leder, sygeplejefaglig leder, faglig koordinator og farmaceut status for oplæring og behov for undervisning/opdatering af medarbejdere om lægemidlers virkning osv., håndtering af medicin, administration af lægemiddelformer, dokumentation af håndtering af medicin og gældende instrukser for håndtering af medicin.

Referencer og nyttige links

- Vejledning om ordination og håndtering af lægemidler, VEJ nr. 9079 af 12. februar 2015
- Korrekt håndtering af medicin, 3. udgave, Sundhedsstyrelsen, september 2023
- Bekendtgørelse om autoriserede sundhedspersoners patientjournaler, BEK nr 1225 af 08/06/2021.
- Vejledning om sygeplejefaglig journalføring, VEJ nr 9521 af 01/07/2021
- Vejledning om autoriserede sundhedspersoners benyttelse af medhjælp (delegation af forbeholdt sundhedsfaglig virksomhed), VEJ nr. 115 af 11. december 2009
- Bekendtgørelse af autoriserede sundhedspersoners patientjournaler (journalføring, videregivelse og overdragelse mv.) BEK nr. 1090 af 28. juli 2016
- Vejledning om udfærdigelse af instrukser. VEJ nr. 9001 af 20/11/2000
- Vejledning om identifikation af patienter og anden sikring mod forvekslinger i sundhedsvæsenet, VEJ nr. 9808 af 13/12/2013.
- Gravides og ammendes arbejdsmiljø. VEJ nr 9170 af 15/03/2021.

Instruksen er udarbejdet af:	Ansvarlig for instruksen:	Godkendt af:
Kirsten Pultz Farmaceut	Gitte Widmer Sygeplejefaglig leder	Faglige koordinatore i HHP
Revisionsdato: 26. juni 2024	Næste revision: Juli 2026	